

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

ČERVEN 2010

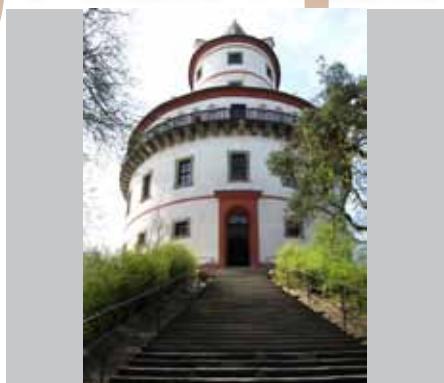

Víkend na klubové chatě Prachov

Prachovské skály jsou jedním z nejoblíbenějších skalních měst. Leží necelých deset kilometrů od Jičína v CHKO Český ráj. Pískovcové skály svým tvarem napovídají, že na místě dnešních turistických cestiček kdysi dávno šumělo moře, a právě na výlet po těchto cestách bychom vás chtěli pozvat.

Před nedávnem jsme se totiž rozhodli, že je načase využít jiné než tomické chaty, a tak jsme objevili nabídku chat Klubu českých turistů. Zaujala nás Turistická chata Prachov a musíme říci, že jsme vybrali dobře. I díky správci – panu Fridrichovi a jeho personálu, který nám ve všem vyšel maximálně vstříc, jsme v Prachově strávili překrásný víkend. Chata, která byla postavena v roce 1920, si i přes nezbytné úpravy a modernizaci zachovala svůj původní vzhled a kouzlo starých časů. Leží u vstupu do skalního města, máte tady proto vše jako na dlani. Chata je oblíbenou zastávkou většiny kolemjdoucích turistů, kteří se zde posilují teplou krmí, převážně z tradiční české kuchyně. Ubytování se mohou stravovat ve vlastní režii, s polo– i plnou penzí. Cena ubytování je přiměřená atraktivitě lokality, pro členy KČT je na den ještě o 30 Kč levnější. Komfort bydlení můžete zvolit ze třech kategorií, od méně náročného a vhodného pro velké skupiny, přes standardní pokoje až po vcelku komfortní apartmán. Pro cyklisty je k dispozici zamykatelná kolárna. Pokud budete hledat ubytování v okolí Prachovských skal a Jičína, určitě nebudete této volby litovat. Více na www.prachov.cz.

Kam se od chaty vydat na výlet? Určitě přímo do skalního města. Stojíte-li u jeho

vstupu, tedy před roztomilou dřevěnou chatičkou, ve které lze zakoupit mapy, pohledy a vstupenky, máte na výběr, zda se odsud vydáte po malém či velkém okruhu. Nemáte-li dostatek času, uvítáte procházku po malém okruhu, měří asi 1,5 km. Pro fajnšmekry ale bude vhodnější velký okruh, měří 5 km a dovolí vám poznat Prachovské skály trochu důkladněji.

Procházka Prachovskými skalami vám nabídne bezpočet romantických zákoutí, výhledů do krásné krajiny i na zajímavé skalní útvary. Po cestě se můžete, zvlášť během slunečných dní, přidat k publiku obdivujícímu horolezce, kteří zdolávají zdejší pískovcové obry.

Oblast Českého ráje je vhodná i pro cyklo výlety. Terén je příznivý pro ty, co jezdí rádi po rovinkách, na jiných trasách si na své přijdou i ti náročnější. Příjemný výlet na kole může začít třeba právě u Turistické chaty. Z Prachova, kde se napojíte na cyklotrasu č. 14, se nejprve vydejte na lovecký zámek Humprecht ze 17. století. Leží na okraji Sobotky, rodiště Fráni Šrámka, který tady má i své muzeum. Dál pojedete kolem dnes již spíše památníku Semtínské lípy. Ačkoli tento prastarý strom v roce 2000 zničila vichřice, dosud můžete obdivovat jeho dřívější velikost podle zbylého kmene a obrovského pařezu.

Cesta vás dále dovede k hradu Kost, a pokud nebudete mít kola ještě dost, pokračovat můžete až k dominantě Českého ráje, hradu Trosky. Zřícenina je známa především svým tvarem, který utváří dvě věže. Nižší a zavalitější, která je nazývána Baba, a vyšší štíhlejší, kterou všichni zvou Pannou. Z Trosek můžete nasměrovat kolo zpět do Prachova. Celkově ujedete po zpevněných cestách necelých 40 km. Profil trasy je mírně zvlněný. Při dostatku času je proto vhodný i pro méně zdatné cyklisty.

Gabriela Klimánková
a Viktor Hájek

Ilustrační foto: Matěj Chour

Obsah

červen 2010

- str. 4 Lotři řádili, Tomáš Buriánek
- str. 5 Jak se tomikuje na Dobříši,
Michal Janoušek
Největší turistický rozcestník,
Rostislav Kašovský
- str. 6 Železný tomik 2010,
Jindřich Černý, Tomáš Novotný
- str. 8 Jak jsme létali s Andulou,
Ondřej Šejtka
- str. 9 Ztracená tvář krajiny,
Václava Hušková
- str. 10 Ostravská Kuličkyáda,
Jakub Glas
- str. 11 Prevence patologických jevů,
Jan Kopřiva
- str. 12 Cimrman by se divil 2010,
Ondřej Suchý
- str. 13 Úklid turistických stezek,
Rostislav Kašovský
- str. 14 Bambiriáda, R. Kašovský,
oddíly Hyperion a Saturn,
M. Janoušek, M. Strnad,
J. Šneider, P. Teringl, J. Černer
- str. 17 Docela obyčejná schůzka,
Jiří Chour
- str. 18 Woodcraft, Ablákela
- str. 19 Povodeň, Petr Míka
- str. 20 Četli jsme za vás
Liba Valentová slavila
- str. 21 Zprávy z ústředí
- str. 22 Ohlasy
- str. 23 3D zvadilo, Domin Milan
Lagori Cup, Rostislav Kašovský

JISTĚŽE OBDIVUJI VÝDOBYTKY LIDSKÉHO UMU A DŮMYSLU,
ALE STROMY, KTERÉ PLODÍ JITRNICI, MI PŘIPADAJÍ NADBYTEČNĚ

PĚKNÉ PRÁZDNINY!

Lotři řádili za Penny Marketem

Titulek jako z černé kroniky. Ale nebojte se, za prodejnu Penny Market v Hronově neřádili vandalové, to se zde činí Lotři – členové dětského vodáckého oddílu. Opravují svoji klubovnu. Objekt bývalého skladu získal turistický oddíl mládeže – Lotři do svého majetku v roce 2008. Na jaře roku 2009 započala celková oprava budovy od drenáže základů až po opravu střechy. Veškeré práce při opravě klubovny provádí členové našeho oddílu, za pomoci rodičů a dospělých členů občanského sdružení Vodáci Hronov. Veškeré práce (s výjimkou pronájmu jeřábu pro vyzvednutí ručně sbíjených dřevěných střešních vazníků) byly prováděny svépomocí. Do května 2010 zde bylo

odpracováno celkem 1680 brigádnických hodin.

Rekonstrukci klubovny finančně podpořil Královéhradecký kraj, Město Hronov, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR a v neposlední řadě i Asociace turistických oddílů mládeže ČR. Z těchto finančních prostředků již byla v roce 2009 provedena celková oprava střechy, včetně nového krovu a střešní krytiny, vybudováno nové komínové těleso, obvodové zdi zpevnily ztužující věnec.

V dubnu a květnu 2010 oprava pokračovala

často částečným vybouráním středové zdi (rozšíření místnosti klubovny), vybouráním a posunem vstupních dveří. Nyní připravujeme odizolování obvodových stěn (podříznutí objektu a vložení izolace proti zemní vlhkosti, včetně izolace podlahy). Po vybetonování nové podlahy budou práce pokračovat novými podhledy z dřevěných palubek, tepelnou izolací stropu.

Na závěr bychom rádi poděkovali všem našim členům, rodičům i příznivcům našeho oddílu za pomoc a práci odvedenou při opravě klubovny.

Tomáš Buriánek
Lotři – turistický oddíl mládeže,
Hronov, <http://www.lo3.cz>

Jak se tomíkuje na Dobříši

TOM FANTAN působí na Dobříši již rok a půl a za tu dobu se stal jednou z nejvýraznějších neziskovek v oblasti. Na konci roku 2009 nás dokonce starosta Dobříše ocenil jako jeden z deseti společensky prospěšných subjektů pro Dobříšsko.

Nosnou aktivitou FANTANu byly, jsou a budou deskové hry. Našeprání mít vlastní hernu se začalo realizovat v létě minulého roku, kdy nám EU schválila dotaci 175 tisíc korun na realizaci projektu Studentského klubu. Záměr stojí na vytvoření alternativního prostoru pro mládež a mladé lidi, kde se nebude jen vysedávat a popíjet, jak je tomu zvykem v místních hospodách a restauracích, ale kde probíhají zajímavé workshopy, tematické, vzdělávací a zážitkové akce.

Po porodních bolestech zahájil v září 2009 Studentský klub svou činnost. Zá-

kladem aktivit klubu se staly deskové hry a střední tematické přednášky a workshopy. Do konce roku 2009 jsme ještě zkoušeli rozjet výtvarná a tvořivá oddělení, ale pro malý zájem byla zrušena.

Od ledna 2010 se v rámci pondělního programu Studentského klubu rozjel divadelní kroužek, složený převážně ze studentů místního gymnázia.

Úterní podvečery patří projektovým akcím studentů – měli jsme zde psychohry, školu fotografování, diskuzní workshopy či hudební produkce.

Střední podvečery přitahují nejvíce zájemců z řad neorganizované mládeže. Na ně připravujeme zajímavé přednášky o cestování, životním stylu a netradičních věcech kolem nás.

Obrovským úspěchem je navázání této aktivity na projekt Science café, který se snaží přiblížit práci předních

českých vědců laické veřejnosti – takže nám každý měsíc přednáší nějaký přední český vědec. Paradoxem je, že jsme teprve pátou lokalitou v ČR, kde Science café funguje.

Čtvrtky jsou pravidelně věnovány výuce a propagaci první pomoci. Pořádáme kurzy pro mládež i dospělé, kde se naučí základní principy poskytnutí první pomoci. I zde máme výtečnou odezvu od účastníků.

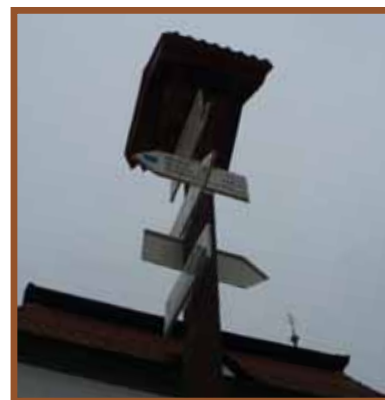
Celkem náš projekt Studentského klubu navštívilo přes 600 účastníků během půl roku fungování a účast stále stoupá. Mnozí si nás oblíbili, chodí pravidelně a zapojují se i do příprav programu.

V rámci spolupráce s místním gymnáziem rozjíždíme v pilotním módu preventivní projekt Mazaně proti šikaně. Jelikož po prvním běhu kurzu máme velmi pozitivní ohlasy od účastníků, budeme projekt od září nabízet i ostatním školám v regionu. Takto startuje i projekt zdravotnického minima, který již druhým rokem budeme realizovat pro základní školy na dobříšských Dnech zdraví v červnu, či branný závod, který připravujeme opět na září 2010.

Vedle těchto všech místních aktivit se podílíme na přípravách středočeské Bambiriády, připravujeme letní tábory a kurzy, prezentujeme svou činnost a podílíme se na projektech.

Svou pílí a nadšením jsme během krátké doby získali důvěru jak města Dobříše, tak mladých lidí a studentů místních škol. Povedlo se nám navázat spolupráci s mnoha dalšími neziskovými subjekty, a vytvářet tak smysluplné projekty a aktivity pro mládež. Držte nám palce, aby se nám takto výtečně dařilo i nadále.

*Michal Janoušek – Turbomyšák,
Tom Fantan, Dobříš
GSM: 605/130057*

Největší turistický rozcestník

Ve středu 26 Května 2010 ve 13 hodin byl v Pelhřimově díky pochopení místních radních a Agentury Dobrý den slavnostně odhalen „Největší turistický rozcestník“ o výšce 8 metrů. Tento rozcestník byl vyroben a poprvé vztyčen na Staroměstském náměstí v Praze v rámci oslav 120 let KČT 14. června 2008, nyní již ovšem bude součástí Muzea rekordů a kuriozit. Za KČT se slavnostního aktu zúčastnili turisté z Pelhřimova, Jihlavy, tomíci z oddílu Šlápoty Hněvkovice u Humpolce a za předsednictvo KČT místopředseda Ing. Ján Babnič a člen Ing. Rostislav Kašovský. Vyrazíte-li tedy do Pelhřimova – města rekordů, neopomeňte navštívit kromě množství památek a muzeí i Masarykovo náměstí s našim rekordním rozcestníkem.

Rostislav Kašovský

Železný tomík

aneb za sopku my nemůžeme!

Pokud někdo z vás přemýšlí, jakou souvislost má sopka a triatlon Železný tomík, může vás napadnout několik spojitostí. Valící se láva jak proud řeky a v něm nážhavení závodníci, dým a prach odletující od kol bicyklů nebo snad nepřeslechnutelné funění běžců před cílem? Stačí se ale podívat zpětně do zpráv a zalistovat v kalendáři a najdeme bližší souvislosti. První soptění se zastavením letového provozu nad Evropu proběhlo před 20. dubnem, kdy byl termín pro zaslání přihlášek. Eyjafjallajökull dala jasně najevo zájem o účast v této prestižní soutěži. Nepodařilo se jí však probudit druhého člena hlídky Katlu, a tak se na startu neobjevily. Železný tomík proběhl 8 Května a poté následovalo další soptění jako vyjádření závisti. Až vyjde toto číslo TOMÍKA, bude soptit možná znovu. Ačkoliv vědci mohou uvádět jiná tvrzení, takto jsme to viděli my z pohledu organizátorů.

Letošní, šestnáctý ročník Železného tomíka přivítal rekordní počet závodníků. Do Litoměřic, kde se děj akce pravidelně odehrává, dorazily hlídky drsných a nejdrsnějších oddílů TOM. Každoročně se na závody těší Újezdec z Těšova, přísviští Svišti z Berouna, příleťnou Vlaštkovy z Hořovic, často na kole přijedou KolaWaštepí

z Ústí nad Labem, po ránu se připlíží Chippewa z České Lípy, auta za čmoudící autobus vyměnili Čmoudíci z Ostravy, k pravidelným závodníkům již patří Kadeti z Červeného Kostelce, po hlídce nebo závodníkovi přidají domácí Delfini a žitenická Sojčata. Na trati se letos vrátili Ro-

háči z Kladna a chuť triatlonu přijeli okusit Kájící (Kájice) z Králova Dvora. Celkem na trati vyrazilo 126 závodníků. Nejvíce byly zastoupeny kategorie mužů, kde se o vítězství popralo 17 hlídek, pravidelně mají silné zastoupení žáci, letos bojovalo 10 hlídek a žákyně 6 hlídek. Kategorie žen a dorostenek jeden čas byly skoro na zrušení, ale v posledních letech ožily a startovalo zde 7 a 5 hlídek. V úpadku je však kategorie dorostenců, kde letos odpíchla pouze jediná hlídka. Ačkoliv závodníci měli vítězství jisté, na trati se nenudili. Přesto do kategorie mužů musí ještě natrénovat, neboť zde by se usadili až na konci první desítky. Potěšující je vzrůstající zájem o tomíkovské hlídky, letos jich bylo čtrnáct, a na tři hlídky se rozrostl počet minitomíků.

Přestože týden předcházející akci byl deštivý a chladný a výhrůžky meteorologů děsivé, závodníci se nezalekli a s chutí odstartovali. Nevím, kde nastal zvrát, snad „klimatickými změnami“, v posledních

třech letech při závodech nepršelo. Nebo pokud nad námi drží Neptun ochrannou ruku, pak děkujeme. Příroda tak vykouzli-la překrásné prostředí, kdy ani nejmodernější RGB technologie optik kamer a foto-aparátů nebyly schopny zaznamenat tolik odstínů zelené. A když k tomu bylo přilito pár žlutých nebo bílo růžových ploch kvetoucích řepky či ovocných sadů a modré fleky šeráků, byla nádhera dokonána. To si však mohli vychutnat pouze závodníci na jednotlivých tratích. V rychlém tempu zaplňovali tomíci koryto Labe a zdánlivě líný tok mnohé svou silou překvapil.

Většina hlídek první disciplínu zvládla bez větších potíží, a tak hurá na kola. Rovinky cyklostezek i kopečky Českého středohoří nutily občas přemýšlet „proč jsem se sem hergot hlásil“ a nekonečně dlouhý asfalt na běžeckých trasách moc optimizmu nepřidal. Náladu zvedl až cílový tunel

a v něm čekaly na závodníky lahodné, dobroučké, sladké – pocukrované s marmeládou, voňavé koblížky.

Děkujeme litoměřickým pekárnám za záchranu soutěží před zhroutením následkem vyčerpání. Závodníci mohli pak relaxovat, neboť chvíli trvalo, než byly dopočteny výsledky a vyrovnány ceny nejen pro vítěze. Každý obdržel něco hezkého od maxipečiva, triček, hraček, sportovních potřeb, sranda věcí až po krásného keramického kánoistu pro vítěze. To, že můžeme něco rozdat je zásluhou všech sponzorů, ústředí asociace, radnice Litoměřic. Děkujeme!

Na závěr účastníky po Litoměřicích povozil Výletní vláček, a všichni, kdož vy-

drželi, usedli k večernímu táboráku. Přestože nedaleko hrála ozvučená kapela, jen stěží konkurovala ladné kytáře a pánové si fídlátka brzy zabalili. Posezení u ohně bylo pěkné ukončení, díky, za rok na shledanou.

A pokud jste ještě nenašli dost důvodů, proč se Železného tomíka v příštím roce zúčastnit, trochu vám pomůžeme:

14. 5. 2011 nebude možné cestování po Evropě, budou soptit dvě sopky.

Na trh se dostávají moderní elektroniky, 3D televize, ale atmosféru stejně nezachytí (zkuste si nafotit nebo natočit vůni šeráků, která leze do nosu sama, když sotva popadáte dech).

Sbíhají se vám sliny na koblížky? Žádný nechutná tolik, jako když se sotva držíte na nohou.

Některé trasy se možná trochu změní, lehčí nebudou, s tím nepočítejte.

*Za organizační tým
Jindřich „Dýda“ Černý,
TOM Delfín Litoměřice*

Na první ročník Železného tomíka, který jsme pořádali s Ivo Nevečeřalem v Jílovém, vzpomínám už skoro s nostalgií. Neuvěřitelných šestnáct roků! Vyhráli ho tehdy mladíci Petr Balcer a Jan Judo Hrubec...

Po dvou ročnících sázavských nastoupila – a dodnes trvá! – úspěšná éra labská. Připomenu si to vždy zjara, když si Dýda, šéf závodu, přijede pro upomínky, resp. ceny vítězů, keramické cyklisty, vodáky, vzpěrače či jiné svalovce, které tradičně vyrábí roztocká výtvarnice Zuzka Králová a kterých mají mnozí závodníci doma nepočítaně.

Nechci ale nedej bože moc vzpomínat – spíš poděkovat organizátorům, Jindrovi Černému a jeho přátelům, rodině, též nadšeným borcům z celé republiky, kteří rok co rok váží cestu a na Železného tomíka si udělají čas. závody jdou nahoru po organizační i „materiálové“ stránce, což obdivuju a za což děkuju.

Tomáš Novotný

Jak jsme létali Andulou

Když mi před několika týdny zvonil telefon a jeden z tatínků našich dětí mi oznámil, že nám zařídil vyhlídkové lety letadlem, nechtěl jsem tomu příliš věřit. Přišlo to jako blesk z čistého nebe. Každopádně jsem tuto informaci přivítal s obrovským nadšením a jen se těšil, že naše dětičky nadšením zboří klubovnu A také že ano! Když jsme jim tuto radostnou událost prozradili, naše obydlí málem lehla popelem ... takové nadšení. Když nadešel den D, resp Sobota S, vyrazili jsme několika auty do Jaroměře, kde se ta paráda měla konat. Celou dobu jsme žili v nejistotě, protože nám počasí příliš nepřálo (je až s podivem, co všechno islandská sopka ovlivní) a nevěděli jsme do poslední chvíle, jestli k nebi vzlétáme. Ráno dokonce pršelo, a tak jsme to už viděli černě. Po příjezdu na letiště se ovšem jako zázrakem počasí zlepšilo a my mohli téměř ihned skákat do letadla. No do letadla, prostě do klasické Anduly. Antonov An-2 – to byla ta kráska,

díky které jsme mohli vidět nádrž Rozkoš, pevnost Josefov, Babiččino údolí, Ratibořice a spoustu polí, luk a lesů, to všechno z ptáčí perspektivy. Mohli jsme také sledovat přistání přímo z pilotní kabiny, což se hned tak někomu nepoštěstí. Letělo se na několikrát, resp. na třikrát. Dokonce za námi přijelo i několik kamarádů Dakotů z České Lípy, aby si také užili ty krásné výhledy. V letadle jsme se střídali s parašutisty, kteří neustále vzlétali a skákali dolů. Poslechli jsme si,

jak se balí padák, jaká jsou specifika padákového skákání apod.

Počasí vyšlo, zážitky byly obrovské. Celou dobu jsme s sebou měli asociační vlajku s hořcem, aby všichni viděli, odkud vlastně jsme. Celou sobotní akci jsme zakončili prohlídkou pevnosti Josefov v Jaroměři, která nás také obrovsky nadchla. Tatínek, který to celé zorganizoval, pak jen na závěr pronesl, že to bylo super a že to na podzim budeme moci znovu zopakovat a že ti odvážnější si budou moci skočit i tím padákem. Je se na co těšit! Nemohu ještě nevzpomenout naši cestu domů, kdy jsme na dálnici hulákali gól, protože jsme právě přes Švédy postoupili do finále MS v hokeji.

Ondra Šejtka,
TOM S. T. A. N. Praha 3

Ztracená tvář krajiny

Od vedení oddílu se očekává, že bude nápaditě vyhledávat nějaké nové a zatím nenavštívené cíle výprav. Tak se stává, že vynecháme vyhlášená a úspěch zajišťující místa, kam tentokrát vyrazíme. Místo toho vyhledáváme v neznámých lesích různá osamělá skaliska s poetickými názvy a jsme hrdí, když je skutečně objevíme. Zvláště naléhavá je tato potřeba pozdě na podzim a brzo zjara. Co bychom v nečase, mlhách a mrholení, která jsou v těchto obdobích skoro jistá, pohledávali na rozhlednách nebo obdivovali např. V Babiččině údolí, když zlaté a rudé listí stromů už dávno ztrouchnivělo a vlhko se cize vkrádá do ponožek.

Tak se nám tohle předjaří podařilo navštívit zcela nová místa. Minuli jsme Hořice v Podkrkonoší – krásné městečko se sochařskou školou a galerií soch v přírodě, které všem vřele k návštěvě doporučujeme. Rozhodli jsme se pro Dobrou Vodu, kde dříve býval velký cukrovar, ale teď nám tam průmysl nehrozí. Okolo rybníka jsme se vydali hledat zámek, který by měl být u vesničky Liskovice.

Počasi nás „nezklamalo“. Za drobného mrholení jsme našli první plicník a rozkvetlý lýkovec. Nakonec se mezi holými stromy objevila zpustlá a náletovými stro-

my zarostlá zahrada a zámček. Taková malá Hluboká... zdívo popukané a promáčené, střechy rozpadlé a stropy propadlé. Tohle už nikdo nespraví. Příští generace už neuvidí víc než kupu cihel a přitom tady v maličké zastrčené vesničce stál malý sen. Doba mu ale nepřála.

Výprava do Zdechovic byla slibnější. Už pro lákavý název. Měli jsme najít Obří postele – oblá skaliska připomínající obrovské peřiny. A na cestě nám mapa slibovala opravdický zámek. Sice roku 1803 úplně vyhořel, ale byl obnoven a kolem něho byl založen veliký park, dílem anglický a dílem francouzský. v parku byla i zelinářská zahrada, dva rybníčky a stádo daňků. Do zámku jezdilo mnoho šlechtických rodin a také několikrát byl hostem Jan Masaryk, líbila se mu jedna ze čtyř majitelových dcer Hana, která ve válce žila v Americe a Masaryka podporovala v Anglii.

Překvapení nás čekalo, sotva jsme vyšli za nádražím do lesa. Přes cestu se klenul pseudogotický oblouk nesoucí malou věž. Po obou stranách přiléhají malebné přístavky, které bývaly bytem hajného. Budova byla vstupní branou na panství, kam od ní vedla kočárová cesta. Bohužel jsme obloukem nemohli projít, protože stropy věže jsou propadlé a hrozí dalším

zřícením. V lesích je ale ještě jedna stylem podobná hájovna – kupodivu udržovaná a obydlená.

Z historie zámku: za poslední války se dědička panství Helena přihlásila k Němcům, a proto po válce zámek osířel. Stala se z něho nejdříve ubytovna horníků, pak se sem nastěhovala vojenská posádka. Tehdy v parku postavili rozlehlé garáže pro těžkou techniku. Následoval sovětský ženijní pluk, který měl kolem 600 mužů. Zde armáda hospodařila jako doma a park byl likvidován pohonnými hmotami z těžkých automobilů, které se tam projížděly.

Ve Zdechovicích jsme obešli dlouhou zeď obepínající park a drátěnou postranní branou jsme vstoupili na nádvoří. Zámek vypadá zchátrale, ale má novou střechu – ten se budoucnosti dožije. Ale při zdi je malebná skupina hospodářských budov s kaplí. Zdívo popukané a promáčené a stropy propadlé. Do parku jsme se ani nešli podívat. Zdobí ho skutečně rozlehlé plechové baráky.

Obří postele zatím rozhodně pobořené nejsou a poskytují dětem mnoho příležitostí se vydovádět, protože nejsou vysoké ani nebezpečné. Malé děti vyhledávaly skuliny, kam zkoušely zalézt jako Budulín. Cestu zpátky nám ukazovaly chladící věže chvaletické elektrárny.

Tohle jaro nám bylo umožněno nahlédnout do poměrně nedávné minulosti české krajiny. Začínáme chápat, že bývala úžasně pěkná přispěním našich předků, kterým stálo za to, investovat peníze a fantazii i na místech neokázalých. A že tuhle tvář krajiny už většinou nedokážeme zachránit. Pokud se vám také podaří najít taková místa, užijte si je – dýchají odkazem minulých generací a mělo by nás to zavazovat.

*Unčida, TOM Pěšinky a Ostržín,
Hradec Králové*

11. ročník ostravské

Kuličkiády

Po menší odmlce uspořádal oddíl TOM 4330 Hogan další ročník své Kuličkiády, v pořadí již jedenáctý. Letošní ročník se konal 29 Května, 2010 v Ostravě.

I když počasí přes týden moc nepřálo, v pátek a v sobotu se nad námi slitovalo a naštěstí nepršelo. Proto se mohli v Komenského sadech utkat v kuličkách tři oddíly – Hogan, Ufo a Klubka. Celkem se hry zúčastnilo 32 soutěžících. Po příchodu do parku na nás čekalo ale nemilé překvapení – náš vyhládnutý hliněný plácek nám někdo osel novou trávou. A jelikož v trávě by se kuličky špatně cvrnkaly a zelené špatně hledaly, museli jsme narychlo najít nové místo. Podařilo se. Vytýčila se hřiště a rozdělili se soutěžící do věkových

kategorií. Jako v předchozích ročnících jsme soutěžili v těchto kategoriích – mrňata do 11 let, od 12 do 16 let a poslední skupinu obsadili starší 17 let a oddíloví

stařešinové. Hrál se na třech hřištích, takže všechna jednotlivá kola krásně od-sýpala, a kdo zrovna neměl co dělat, mohl si vypůjčit frisbee, lacrosky nebo ringo.

Po dvou hodinách bylo dobojováno a na řadě byl pouze závěrečný souboj o absolutního vítěze letošní Kuličkiády. Tohoto kola se zúčastnili vítězové všech tří kategorií – Megie z oddílu TOM Klubka (1 Kategorie), Krikri z oddílu TOM Ufo (2 Kategorie) a Knotík z TOM Hogan za kategorii třetí. S velkým přehledem zvítězila Knotík, která z celkového počtu šedesáti kuliček docvrnkala do důlku rovných 31 a stala se tak absolutním kuličkovým šampionem. Pak už nás čekalo jen vyhodno-

cení a předání krásných cen. Po závěrečném hromadném focení jsme se všichni rozešli domů s tím, že se již těšíme na další ročník Kuličkiády

*Jakub Kubayz Glas
TOM Hogan, Ostrava*

Umíte napsat zajímavý projekt?

Oplétačky s policií jsou skoro vždy na pováženou. V horším případě stojíte na špatné straně zákona, v lepším na té dobré, ale třeba jako poškozený, což také nestojí za moc. Nic ovšem není černobílé. Náš oddíl měl možnost poznat městskou policii ještě úplně z jiné stránky a dnes můžu říci, že to stojí za to. Spolu se strážníky jsme se totiž předloni pustili do projektu Ministerstva vnitra „Prevence kriminality“. Dnes po dvou letech se můžu již jen s úsměvem v myšlenkách vracet do doby, kdy jsme na koleni mezi vánočními svátky psali žádosti, u kterých jsme netušili, zda uspějí.

Pár slov o těchto projektech

Běží od roku 2008 do roku 2011, tedy ještě jedno roční období nás čeká. Hlavním cílem programu primární, sekundární a terciální prevence. Přeloženo do češtiny – primární – jsou děti napříkld v oddílech, sekundární jsou děti ohrožené (děti z dětských domovů, ...) a terciální jsou už raubíři, co to mají na háku (probační, diagnostické ústavy, ...). Pro letošní rok je kladen důraz na sekundární prevenci. Konkrétně nás čeká spolupráce s Dětským diagnostickým ústavem, dětský domovem a speciální školou pro hluchoněmého.

Jak projekty fungují?

Žadatelem a příjemcem dotace je vždy město. Ve většině případů to v praxi funguje, tak že někdo (např. tomický oddíl) napíše projekt, který schválí město. To projekt podá na Ministerstvo vnitra a nastávají 4 měsíce čekání, zda projekt prošel. Výhodou tohoto uspořádání je, že teoreticky není nutná vlastní finanční spoluúčast (stát dá maximálně 80% a město 20%). Další věc z toho vyplývající je, že projekt nefiguruje v účetnictví v oddílu (menší oddíly si nemusí hrozit z množství papírování, které s projektem je spjato, neb se o to stará osoba pověřená z městského úřadu – většinou preventista kriminality nebo městská policie). Na druhou stranu, se tím úřednická práce rozrůstá o další článek (oddíl – městský úřad – ministerstvo vnitra) a to, že pokud se kupuje nějaký majetek, bude veden v inventáři města (v našem případě po tři roky, poté se převede na oddíl).

Vodomil, o kolečko víc a Objektivem kamery

Při psaní našich projektů jsme se řídili hlavním mottem – Nehnat se do nových neznámých končin plných aktivit, které bychom v nabitě oddílové činnosti stejně nestíhali. Snažili jsme se spíše najít cestu, jak doplnit a obnovit oddílový materiál. Po rozvaze, co by mohlo mít šanci na ministerstvu projít a zároveň je pro nás atraktivní, jsme se rozhodli o zrealizování: Vodácké školy, v rámci níž jsme nakoupili 10 nových lodí Baraka +

příslušenství, 30 pádel, 30 vest, 30 přileb. In-line školy bruslení (15 bruslařských kompletů – brusle, přilba, chrániče, servis) A filmové školy, kde budeme moci absolvovat semináře o filmování od a do Z, pracovat na novém stříhovém mini-studiu (počítač se stříhovým programem, akustický mikrofon s mixážním pultem), natočit a následně prezentovat svá filmová díla na uspořádaném filmové festivalu. Díky těmto možnostem jsme získali prostředky okolo půl milionu korun na materiál, instruktorské kurzy a dohody o provedení práce. Vše bylo napsáno ve spolupráci s Dětským diagnostickým

ústavem, dětským domovem a speciální školou pro hluchoněmého pro, které organizujeme společně akce.

Tímto článkem bych rád podnítil aktivitu v hledání různých možností, jak financovat oddíl. Stačí se mnohdy jen dívat a najít si vhodnou škatulku projektů, kam se zařadit.

Bližší informace o projektech prevence kriminality lze získat na webu: <http://www.mvcr.cz/clanek/programy-prevence-kriminality.aspx>, případně se rád podělím o naše zkušenosti přímo:

e-mail: kaskos@seznam.cz,

tel.: 732269106

Jan „Kaski“ Kopřiva,
TOM Zlaté šípky

CIMRMAN BY SE DIVIL 2010

Celý rok jsme se těšili na 12. ročník divadelního festivalu s názvem Cimrman by se divil. Letos jsme si připravili poněkud netradičně klasiku Prodaná nevěsta. Dřeli jsme na tom celý oddíl, naše režisérka Renata, technický producent Miki a organizátor Zdeněk.

Ráno 24. dubna 2010 jsme se sešli v Jiráskově divadle. Každý si koupil vstupenku, letos ve tvaru placky s kašpárkem. Naše herecké výkony přišli podpořit rodiče, babičky, dědové, bratřanci, sestřenice, no prostě celé rodiny. Když se sešly všechny oddíly, mohlo se začít hrát. Jako první přišli na scénu Máci se svojí hrou „Matka báseň“, dále vystoupili Robinsoni s hrou „Dej sýr a bude mír“, Magneti s „To“, Sluníčka s „Chudák Ken“ a pak následovala

polední přestávka s velkou žranicí, protože mimo kostýmy jsme si letos donesli i občerstvení, které pro nás připravily ma-

minky. Ze všeho jídla se udělala společná tabule o mnoha chodech, bylo to super. Odpoledne, když jsme se dobře najedli, přišli na scénu TOMFTOM s „Kriminálka Česká Lípa“ a po nich jsme následovali my, to znamená CHIPPEWA a celé to ukončili Dakoti s představení „Máma mele maso“.

Následovala nejdůležitější část dne – vyhodnocení, kdy porota vybírala nejlepší představení. Vyhrát může jen jeden a byl to prostě náš oddíl CHIPPEWA, který vyhrál. Za první místo jsme dostali obří dort, který jsme společně snědli.

Lysá Hora

úklid našich turistických stezek

Byl to báječně strávený sobotní den a už teď se všichni přemýšlíme, co asi příští rok zahrajeme, abychom pobavili sebe, ostatní tomíky a naše kamarády a příbuzné.

Ondřej Suchý,
TOM Chippewa,
Česká Lípa

Nedávno jsme osobně viděli binec v okolí trasy NS Ema na Slezské Ostravě, a tak jsme byli zvědaví, v jaké kondici asi jsou po zimě a po reji čarodějnic trasy směřující k nejvyšší hoře Moravskoslezských Beskyd Lysé hoře. Nejenom v noci, ale i dopoledne nás doprovázel déšť, místy i dost silný, doprovázený mlhou. Takže i s jeho doprovodem jsme absolvovali osmikilometrový výstup na vrchol po dobře značené, červené značce s převýšením téměř 1000 m. Nahoře se scházíme s naším organizátorem Jurou Stejskalíkem z naší Moravskoslezské oblasti KČT a také se skauty z Frýdku Místku. Po

drobném občerstvení v Šantánu chystáme rukavice, hrubé igelitové pytle a jdeme „na věc“. Po cestě nahoru se nám množství odpadků na námi svěřené trase nezdá příliš velké, a tak s elánem vyrážíme na sestup. Ale ouha, pokud chcete tuto práci dělat opravdu poctivě, tak to není žádná sranda. Jednak se snažíme uklízet trasu samotnou, ale i „kde oko dohlédne“, což není v členitém a kopcovitém terénu jednoduché. Pytle se rychle plní a za chvíli jsou tak těžké, že je musí nést svalnatí kluci. Odpadků je neuvěřitelné množství... i v tomto počasí putují na Lysou horu hloučky nadšených turistů a je třeba říci, že nám téměř všichni fandí. Ti „bordeláři“ totiž zůstali dnes doma... a taky jsme po cestě dostávali další tipy, kde jinde v Beskydech je situace obdobně katastrofální.

Po cca pěti kilometrech sestupu už máme pytle, pytlíky i igelitové tašky vrchovatě plné a těžké, a tak to vzdáváme na asfaltové motoristicky dostupné trase. To už jsme „jenom“ v šesti, ostatní sestupují a uklízí jiné trasy. Zbytek cesty dolů na Ostravici k železniční stanici by si žádal ještě další den a další pytle. Ale v tomto případě – co obec Ostravice? a chataři a chalupáři a domorodci? Bylo to velice poučné, zjistili jsme, co je k této činnosti zapotřebí, co nám chybělo, jak

se vystrojit a vybavit pro příště. Jste snad zvědaví, čeho bylo na trasách nejvíce? Tak tedy... Papírové kapesníky. Stovky. Tisíce. Milióny (ztracené, posmrkané, počůrané, pokakané). Tak přátelé, pokud se tyto kapesníčky časem v přírodě snad rozloží, tak co kdybyste je alespoň esteticky zahrabali do hlíny či jehličí? Ten pohled do přírody – co metr to kapesník, to je hnus! Jinak jsme našli na trase snad úplně všechno... Z obalů od cukrovinek vítězí oblíbené hašlerky a tatranky, z alkoholu jednoznačně budují sklenice od různých druhů vodky, mnohdy i nedopité. Jak vidno, rum a pivo jsou v tuto chvíli mírně na ústupu. Našla se i celá láhev šampusu. o špačcích a krabičkách od cigaret ani nemluvíme. Ale nacházíme také rukavice (i cyklistické), spousta tradičních kapesníků, plenky, hygienické potřeby, svetrík, gumové botky, sklenky, konzervy Atd. I plný pytel plastových pozůstatků od sazenic mladých stromků. Všehochuť. Opravdu se to pronese. Je smutné, že jsme na tak dlouhé frekventované trase nenašli jediný koš na odpadky, osvěta byla minimální.

Co na to CHKO? Na Ostravici se nás zainteresovaní turisté ptali, co z toho máme a kolik za to dostaneme. Našli jsme dvě zálohované láhve od piva, tudíž snad 6, -- Kč dohromady pro všechny...

Rost'a Kašovský,
TOM Čmoudík, Ostrava

Ostrava

Ostravská Bambiriáda – poprvé v Bělském lese v místě bývalých kasáren – byla ve znamení právě odcházejících povodní. To ale nezabránilo matce přírodě, aby již tak podmáčené mýtiny mezi stromy dalšími lijáky a bouřkami proměnila v jedno velké bahniště. Díky tomu v pátek dorazilo oproti předchozím ročníkům podstatně méně návštěvníků ze škol a mateřských školek. Mokrou náladu ale podstatně vylepšila sobotní a nedělní bilance, kdy dorazilo nad očekávání mnohem více rodin s dětmi a mezi přeháňkami se objevilo sem tam i sluníčko. Účast našich tomíků byla nepřehlédnutelná (organizace, soutěže, propagační stánek).

*Rosta Kašovský,
TOM ČMOUDÍK Ostrava*

Bambiriáda 2

Plzeň

Bambiriádu pořádáme letos již po desáté. Naše prezentace obnáší mini turistický závod, pro nejmenší chytání rybiček a pro kreativní děti výtvarné dílny. Máme stále plno a turistický závod návštěvníky zajímá. Jejich výsledky jsou však žalostné. Většina nerozezná ani smrk od borovice. Malou odměnou za závod je vlastnoručně vyrobená medaile s logem Asociace TOM a našeho oddílu. Z našich interních statistik vyplynulo, že stánkem prošlo minimálně 563 lidí, přesně tolik se jich zúčastnilo turistického závodu, medaili si vyrobilo 480 zúčastněných. Tak to už je pěkná kupa lidiček.

*Oddíly Hyperion
a Saturn Plzeň*

Příbram

Středočeská Bambiriáda 2010 se konala v areálu Nového rybníka v Příbrami pod společnou taktovkou pionýrů a tomíků, kteří byli z 23 organizací nejpočetněji zastoupeni. Akce se i přes počáteční nepřízeň počasí povedla a navštívilo ji necelých sedm tisíc návštěvníků. Největší zájem byl o skautské lodičky, tomickou herní deskových her a sokolskou nafukovací gymnastickou matraci.

*Michal Janoušek – Turbomyšák,
TOM Fantan, Dobříš*

Bambiriáda 2010

Zlín

Původně jsme měli prezentovat v parku, ale po týdenních deštích to nebylo možné, a tak jsme skončili na náměstí spolu s ostatními organizacemi. Během samotné akce déšť zazlobil jen kratičce. Prezentace byla skromná, ale zájemcům jsme poskytli vyčerpávající informace a rozdali příslušné propagační materiály. Navíc stovky zlínských dětí i rodičů umí ambulanční spojku a dračí smýčku J. Hodnotím kladně jak prezentaci spolku, tak celkově Bambiriádu ve Zlíně.

*Jakub Šneidr,
TOM Medvědí stopa, Holešov*

Třinec

V letošním roce jsme se rozhodli pro změnu místa konání a přesunuli jsme Bambiriádu z hlavního Třineckého náměstí o kousek vedle na prostor před kinem. Na jednu stranu to byl risk menšího prostoru, ale myslíme si všichni, že to byla dobrá volba. Místo je mnohem útulnější, je na křižovatce několika chodníků a nejdůležitější, je tam kino. Poskytlo nám zázemí za deště, prostory pro kulatý stůl a hlavně pro ty kdo prošli aspoň pět stánků a získali razítka za splnění úkolů, se v sobotu odpoledne promítal film Avatar. Bylo plno! Ale jak se říká, zadarmo i žlutoutku. Příští rok doufáme opět u kina. Ahoj, posílám pár řádku k Bambiriádě v Třinci. Fotky jsem už posílal a dnes jsem se dostal i k textu. Tak jestli to ještě k něčemu je tak je to fajn, jinak je mi líto, ale dříve to nešlo.

*Martin Strnad,
TOM Maracaibo, Třinec*

Praha

Na letošní Bambiriádě jsem několikrát volal SOS. Zdá se to být divné, Bambiriáda byla na novém místě v Dejvicích, místě bezvadně dostupném na zásobování, obsazení expozice bylo stabilní, vyzkoušené – členové oddílů Arachné, Táborníci a Viking. Navíc přijedou Kamínci z Chropyně a pomůžou nám. Ale přijedou vůbec? Na Moravě jsou povodně, Kamínci nevědí, jestli se k nám dostanou. Tak volám SOS a jsem úspěšný: Další členové našich oddílů a jejich kamarádi přijdou a práci na Bambiriádě zastanou. Ve středu, když už navážíme věci pro expozici, se dozvídám, že se Kamínky valí do Prahy. No výborně, bude nás víc, ale musím volat SOS znovu: Nejsou trička a u stánku přece musíme reprezentovat s hořcem na prsou A tenhle problém se dá vyřešit a záležitost se stravováním, tedy že máme málo bambiriádních stravenek a moc hladovců vyřešíme také a velmi jednoduše. Tak, jako na oddílové výpravě: Uvařím guláš, dovezu ho na stánek, ohřejeme ho a sníme s chlebem.

Nakonec jsem vařil dvě jídla, na pátek a sobotu, bylo to kuře na paprice a vepřové na divoko a všem chutnalo.

Naposledy jsem volal SOS v sobotu. Čeští hokejisté postoupili do semifinále mistrovství světa a všichni u stánku chtějí hokej vidět. Naštěstí mám kamarády, kteří rozumějí televizní technice a půjčili mi USB televizní kartu. Na stánku jsme instalovali notebook a střídali se ve sledování hokeje A když se Češi snažili před koncem o vyrovnání, otevřeli jsme stan, všichni tatínkové z okolí udělali okolo

notebooku půlkruh a děti si před stanem hrály samy A tomíci i návštěvníci expozice byli první, kteří věděli, že postupujeme do finále (které začne, až budeme odvážet věci z Bambiriády).

A ještě několikrát jsem volal S o S, ale telefonem a jen proto, abychom doladili podrobnosti. Na pomoc a na ozvláštnění expozice nám totiž přišla firma S. O. S. Dekorace. Přátelé z této firmy zajistili odlévání a malování sádky a malování na obličeje. Malé děti byly zmalované, nejčastěji vypadali jako zvířátka (na tvářích měli kočky a motýlky) a ti starší se nejraději nachystali na hokej namalováním českých vlajek.

A také k tomíkům došly nějaká SOS, tedy žádosti o pomoc. Snadno a rádi jsme pomohli štábu Bambiriády, zapůjčili jsme tři tomíky „žlutáškům“, tedy organizátorům informačního centra, úklidu a rozdávání vstupenek. Složitější bylo získat tomíky pro pomoc firmě Jitex, která organizovala módní přehlídku. Někteří modelové byli ochotni vyjít na molo pouze v lyžařské kukle a na někoho zapůsobila jen možnost odnést si bezvadné tričko nebo jiný kus funkčního prádla.

Jediný, kdo nemusel volat SOS, byl dejvický park na Vítězném náměstí. Jen pár dní po Bambiriádě se tráva zvedla a jen zažloutlé plochy ukazovaly, kde ještě před nedávnem stály stany a kde si hrály děti.

*Petr Teringl,
TOM Viking,
Praha*

Jirkov

Bambiriáda na Kamencovém jezeře u Chomutova byla velmi vydařená, počasí nám přálo což přilákalo spoustu lidí a hlavně dětí. Organizace dne plného her se všichni Tomíci z Jirkova, i ti nejmenší, zhostili velmi dobře, proto patří dík nejen zúčastněným vedoucím, ale i dětem z oddílů.

*Jiří Černer,
vedoucí oddílu TOM Jirkov*

Docela obyčejná schůzka

Jsou akce, o kterých účastníci nadšeně prohlašují, že nikdy, co živi budou, nevy-mizí z jejich paměti, jak byly grandiózní a neopakovatelné. Chtěl bych dnes naopak vylíčit průběh jedné z mnoha oddílových schůzek, jakých je do roka mnoho.

Když se Veverkové houfují na chodníku před vraty, mají dobrý důvod, aby tu byli dřív, než ostatní. v zahradě před klubovnou jsou skryty jejich cestovní balóny, je nutné je najít a přinést do klubovny co nejdřív. Idealisté, co hlásají, že nevěří na ekonomické stimuly, by se měli přijít podívat, jak dobře takový systém funguje. Nejrychlejší hledači jsou honorováni v dolarech, byť falešných, i tak je po nich velká poptávka. Další prémie lze získat za splnění přání Strýčka Bonuse. Tento virtuální fenomén se vyskytuje na [www Veverk.cz](http://www.Veverk.cz), co vymyslí, platí. Doslova.

Míra úspěšnosti toho kterého člena oddílu je z velké nástěnné cestovní mapy naprosto zřejmá. Ti, co na schůzky chodí včas a pravidelně, brázdí oblohu vysoko na krajinou, balóny absentérů se plouží na horami a lesy, košem drhnou o špičky stromů. Tady žádné omluvy, že babička měla oslavu narozenin nebo rodiče bohužel naplánovali předčasný odjezd na chalupu, nepomohou. Kdo chybí, výš neletí.

Pár minut po třetí odpoledne. Horda dětí stojí v kruhu a hlasitě deklamuje říkanku o Veverkovi, jak hop a hop a hop a hop skáče přes potok, přes kameny mezi meze, aby se vzápětí, jakmile padne poslední slovo, pokusila všem, co včas neuhnou, prudce hamtnout na špičku bot. Šlapání je krátké, avšak intenzivní. Sloni jedni gumoví! Není radno chodit sem v nových, natož pak bílých botách. I tak mohou vypadat obřady a rituály oddílu!

Než vedoucí družin zaznamenají, kdo chybí, přibude do notýsků další veverčí razítko. Zdá se to poněkud infantilní? Možná. Ale uznejte, kdo by odolal čas od času nespočítat ty zástupy otíštěných hlodavců, když každý z nich znamená dvě hodiny nebo i víc ve společné smečce!

Součástí programu jsou samozřejmě

hry, nanejvýše pohybové. Když se hluková hladina začíná blížit úrovni startu tryskového letadla, je dobré řev i hry ukončit. Nakonec, i Ukrajinci a Slováci v sousední ubytovně by si rádi občas po šichtě zdřímali.

Nejen hrou živ jest Veverk. Dá dost přemáhání, aby v programu figurovaly i činnosti, které nejsou číročírou zábavou a přinášejí lidu také něco užitečného.

Jsme jedním z oddílů, kde se stále ještě uzluje, a to nikoliv jen šest základních uzlů, přednáší o tom, kde a jak se má či nemá rozdělovat oheň a cvičí se v ostatních tábornických dovednostech, mluví o dětských organizacích, nanejvýše té naší, o Asociaci TOM ČR. Je zajímavé, že se děti při poslední z vyjmenovaných činností samovolně obracejí směrem, v němž tuší ležet město Roztoky.

Také učíme děti znát symboly české státnosti v pevné víře, že to ještě pořád má cenu, že se jim takové vědomosti budou hodit, a to nejen po případném triumfu českých hokejistů kdesi na šampionátu.

Na druhé straně se musíme přiznat, že třeba o klíčových kompetencích ani nemůžeme. Praxe vždy po delší době spolehlivě ukáže, co je životné a co byl jen dobový kolorit, módní slovník snobského new-speaku.

Nováčci, občas ještě vyjukání, iniciativu rádi nechávají na ostatních. Po půl roce se ale od ostatních téměř nedají rozeznat, tak bravurně se naučí dupat na boty druhých!

Čas letí jako vystřelený šíp. Dvě hodiny programu jsou pryč, pár písniček s doprovodem kytary, to abychom nezapomněli slova, znovu obřad a pak – hupky dupky domů. Tak za rok, dva, pět či sedm let se ukáže, kdo drápkem ve veverčí síti uvízl nadobro, a kdo naopak na ulici jen letmo, takřka plaše, kývne na pozdrav. Ale to je život, přátelé!

Jiří Chour, TOM Veverk,
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav

typí jako domov

Před psaním tohoto textu si pokládám otázky: Proč vlastně dříve lidé zdobili své předměty denní potřeby? a dále: Jaký je smysl toho, když si něco vyrobím a ozdobím sám? Jsou dnešní z většiny průmyslově vyráběné výrobky krásné? Nezáleží nakonec při vnímání krásy na tom, nakolik jsem schopen se zastavit, soustředit, uklidnit?

Už jsme mluvili o mnoha indiánských výrobcích a často jsme se dotkli jejich zdobení. Omezíme-li náš pohled na plánové národy, byly nejčastější formou výzdoby malby, vyšívání urzoními ostny a korálky.

Dříve než se k indiánům obchodem s Evropany dostaly korálky, používali často k výzdobě urzoní ostny a různé druhy trav. Ve velkém měřítku se malé korálky (tedy ne ty náhrdelníkové) začaly používat až v 19. století. Většinou se těm, které se užívaly k vyšívání, říkalo pony a seed beads a není bez zajímavosti, že značná část jich pocházela z Čech.

Korálky se zdobilo oblečení, věci denní potřeby (toulce na luky, lžíce, tašky), obřadní předměty (medicinové vaky, taneční závěsy). Můžete je použít i na současné ryze evropské věci – viděl jsem třeba korálky zdobený kartáček na zuby nebo sponku do vlasů.

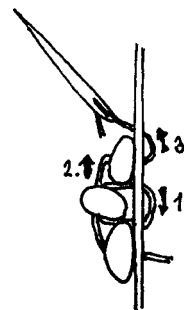
Mnohé indiánské ženy (protože to byla práce žen) dosahovaly v této práci značné dokonalosti. Nebylo však výjimkou, že na jinak bezchybné práci záměrně udělaly chybu (např. přidaly korálek jiné barvy), aby naznačily, že nic není dokonalé.

Existuje několik základních vyšívacích stylů. Nebudu zde dlouze popisovat, kde a kdy se který používal, nicméně si neopustím několik poznámek. Nakládejte se vzory originálních indiánských výrobků, které použijete, s úctou. Není cílem co nejpřesněji je okopírovat, ale spíše pochopit (a aktualizovat) jeho symboliku. Na druhou stranu je vhodné – pokud chcete vytvořit indiánský výrobek – nemíchat různé styly, období a místa původu. Zkrátka – vymyslete nejdříve, co chcete ozdobit, a poté hledejte vzor (nejdostupnější bude internet).

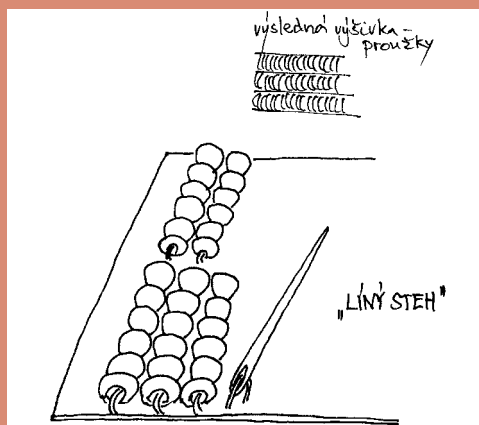
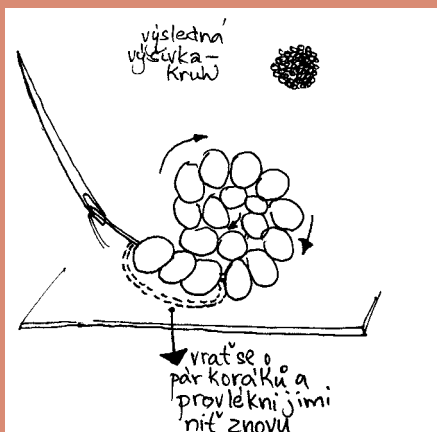
Co budete potřebovat? Tak zaprvé – korálky, bez nich by to nešlo. Pony beads

OBSÍVÁNÍ
OKRAJŮ

jsou ty větší (průměr do 2,2 mm) – používaly se zejména ve starších dobách. Mnohem mladší jsou vyšívky seed beads (průměr do 1,3 mm). Kombinace barev a zejména odstínů na vyšívce je hotová věda. Doporučuji respektovat ty původní – většinou to byly matné, základní barvy. Sehnat je můžete na mnoha místech (nejdostupnější bude asi Korálkárna v Praze na Újezdě). Pak potřebujete vyšívací jehlu takovou, aby korálky prošly očkem (vy

zkoušejte!). Nesmí chybět ani pevná nit (obojí seženete v galanteriích). Pokud nepoužíváte umělou šlachy (vlasci se vyhněte!), kupte si kousek včelího vosku (např. v Praze v Křemencově ulici – včelařské potřeby a produkty) a před použitím a v průběhu nit řádně navoskujte. A na konec – podklad, na který budete vyšívat. Dobrá jelenice (kůže do měkka vyčiněná) se špatně shání, pokud vím, tak jediný producent je firma Strnad v Solnici ve východních Čechách.

Výšivka se vytváří přímo na výrobek, nedělá se tedy vedle a nenašívá se. Je dobré předkreslit si špičatou tužkou přesně místa, kam budete vyšívat.

Základní techniky:

„Líný steh“

Nejjednodušší ze všech stehů. Vyšívá se postupně po řadách, takže vznikne jeden proužek a pak teprve se dělá druhý.

„Vraní steh“

Používá se na velké plochy. Nejprve se přišijí dlouhé řady, tedy celá výšivka, která se poté prošívá napříč.

„Rozetový steh“

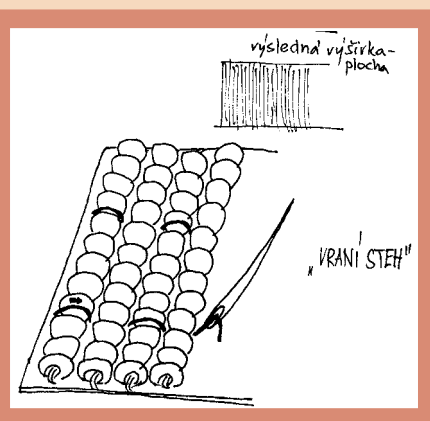
Používá se na kruhové výšivky.

„Obšívání“

Zdobí se jím okraj kůže nebo látky. Jeden korálek stojí, druhý leží.

Možná si říkáte, proč se takové věci jako výšivce korálky věnovat. Podle mně má smysl si něco vyrobit sám, ne si to koupit. A proč zrovna korálky? Vznikají s nimi malebné a netradiční věci.

Dotazy a podněty (nebo fotky vašich výrobků) posílejte na ablakela@gmail.com.

Povodeň

Vážené kolegyně, vážení kolegové, Pro někoho šťastná, pro jiného prokletá. Beze sporu pro všechny magická. Třináctka. Ve slunných dnech symbol zápolení, z něhož vyjde vítězně jen jedna družina. Družina, jejímiž bojovníky jsou možná i vaši synové, možná jste jimi byli i vy sami. To, proč čtete toto sdělení, není však důvodem k radosti. Třináctka totiž není pro BVÚ jen symbolem síly a slunných dnů.

Je také jeho prokletím a strašákem, před kterým se nemůžeme schovat. Je tomu třináct let, kdy oddílový majetek doslova smetl proud zrádné řeky. Že smetl pouze majetek, píše cíleně. Bojovnost, vytrvalost a úsilí všech členů totiž zůstala zachována a postupem let se oddíl stal ještě silnější než kdy předtím. Postavili jsme se zpět na vlastní nohy možná i vašim dílem práce, možná díky vaší finanční pomoci. To, co můžete vidět na fotkách, je náš marný boj s další povodní. Vybavení kluboven našich hochů pod vodou, vyvrácený strom ničící budovu klubovny, venkovní areál zdevastovaný a zaplavený vodou. Bojovali jsme však i letos. Stále v klubovně celé noci hlídáme, provádíme usilovné práce k odstranění škod. Dokázali jsme dostat vodu mimo areál klubovny,

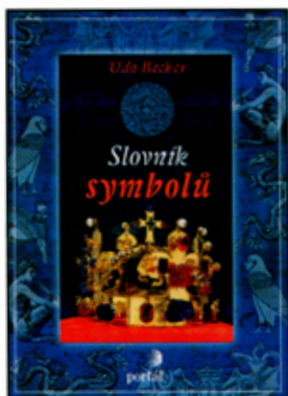
odstranili všudypřítomnou špínu a vyvrácený strom. Budova zničená vodou, střecha propadlá pod tíhou vyvráceného stromu, rozmočené vybavení kluboven jsou škody, které už tak snadno nenapravíme. Proto se obracíme na vás. Na naše členy, přátele a jakkoli jinak spřízněné osoby.

Obracíme se na vás s prosbou o pomoc. Nejvíce potřebujeme tu finanční. Za touto prosbou není skrytá žádost o desetitisíce korun. Pokud budeme táhnout za jeden provaz, i malý obnos bude velká pomoc.

Jste v situaci, kdy pro vás je finanční podpora oddílu nemožná? Nevadí. Můžete pomoci i rukou přiloženou k dílu. My v BVÚ věříme, že člověka je možno pouze zničit, ne porazit. Děkujeme vám za váš čas i vaši pomoc.

Za všechny Akim a Jestřábi

Slovník symbolů, U. Becker

Velmi užitečná publikace, v níž se dozvíte téměř vše o základních symbolech různých kultur. Dílo zahrnuje 1800 hesel, která jsou doprovázena 900 ilustracemi. Kniha zprostředkovává nejdůležitější informace o symbolice barev, čísel, forem či postav, jež spadají do období od antiky až po novověk, a pocházejí jak ze západní kultury, tak i z tradic cizích civilizací.

Vydalo nakladatelství Portál, vázaná kniha má 352 stran a stojí 527 Kč.

Typologie osobnosti u dětí J. Stang, Š. Miková.

Kniha je vhodná pro ty, kteří stále hledají klíč k porozumění dítěte. Pokud dospělý člověk porozumí jeho osobnosti, může s ním navázat velmi kvalitní vztah založený na vzájemné spolupráci a úctě. Aspekty typologie osobnosti MBTI jsou v knize ilustrovány příklady, u nichž jsou vysvětleny typologické příčiny problémů a způsoby řešení včetně prevence.

Kniha není psána pouze pro pedagogy, poradenské pracovníky, užitečné informace v ní načerpají i vedoucí dětských oddílů a kolektivů.

Vychází v nakladatelství Portál, brožovaná, počet stran 224, cena je 295 Kč.

Nestorka turistů ve Zlíně oslavila šedesátiny

Dne 24. dubna 2010 na myslivecké střelnici ve Zlíně oslavila své šedesátiny a třicet tři let vedení oddílu nestorka zlínských turistů paní Libuše Valentová. Jak jinak než netradičně mohla oslava probíhat. Za účasti členů oddílu, jak bývalých tak stávajících, odehrála se scénérie vskutku zábavná.

Sučka (jak jí odjakživa říkáme pro její kantorské povolání) převzala dary, věnované s úmyslem recese, velmi originální. Byla to lupa, berlička, čagánek se zvonkem, bryndáček pro seniory, nákupní taška s kolečky a poukaz na lázeňské procedury v Luhačovicích. Libuška neskrývala své dojetí a my všichni přítomní jsme jen mohli přihlížet, jak si tato velká dáma české turistiky užívá svůj den. Byla to velmi pěkná a důstojná oslava člověka, který nám, všem turistům v kraji, dal něco ze sebe, formoval nás a vedl k tomu, aby z nás byli lepší lidé.

Jménem Klubu českých turistů ve Zlíně, jménem Asociace turistických oddílů mládeže ČR a v neposlední řadě, jménem všech dětí, které prošly turistickými oddíly Špendlíci a Tuláci Ti Líbo děkujeme za to všechno, co jsi pro nás dělala, vymýšlela, čím jsi nás obohacovala. Hlavně však děkujeme za to, že jsi byla vždycky ten nejjednodušší člověk, kterého jsme kdy potkali. My, tví následovníci jsme jen slabý odvar toho, co jsi ty. Líbo, máme tě moc rádi, díky!

tomíci ze Zlína

Co bylo v dubnu, květnu a kousku června 2010

❑ Nový správce Mezholez Karel Hoffman se ujal své odpovědné role.

❑ Ústředí navštívili hradečtí kolegové tomíci, kteří se, zřejmě pod vlivem všeho, co na ústředí slyšeli, rozhodli založit oddíl s pozoruhodným názvem Český Honza.

❑ Ve Zlíně zasedlo náčelnictvo tomíků, vyhodnotilo výsledky konference KČT a srdečně popřálo Libě Valentové k šedesátinám.

❑ Výprava woodcrafterů a tomíků odešla do Banátu připravovat další turnus táboření pro děti krajanů.

❑ V celé republice se chystaly a následně proběhly Bambiriády, radostné svátky dětí a mládeže. Řadu z nich připravovali tomíci, pražskou podpořila v našem stánku firma S.O. S. dekorace.

❑ Ondra Šejtka, místopředseda národní rady, objel několik Bambiriád. Některé se mu líbily hodně a jiné méně.

❑ Některé krajské rady dětí a mládeže, sdružující v rámci krajů nejrůznější spolky, se vzbouřily proti dopisu, který z podnětu centrálních spolkových vůdců odeslal Aleš Sedláček ministerstvu školství a kde se mimo jiné říká, že krajské rady by se měly realizovat zejména v krajích a za krajské peníze.

❑ Předsednictvo Klubu českých turistů jednalo v Brně a v Praze – mimo jiného úspěšných opatření v klubovém rozpočtu a o tom, že od nového roku nastoupí nový generální sekretář KČT. Klubové vedení souhlasilo s tím, aby na toto křeslo usedl Mojmír Nováček, rozhodující slovo ale bude mít až červnový ústřední výbor.

❑ Litoměřičtí Delfini uspořádali šestnáctý ročník Železného tomíka, soutěže svalů a nervů, která je v našem hnutí populární a na kterou neváhají jezdit borci až z daleké Ostravy.

❑ Na ústředí proběhla revize. Revizori Ilona Jaglová, Pavel Ebr a Vráta Jagla shledali některá drobná formální pochybení, která budou usilovnou prací kolegů z ústředí napravena. V zásadě však pochválili jak ústřední účetní, tak oddíly, které v uplynulém roce absolvovaly Čistého tomíka.

❑ Tomek Hurt se rozhodl prodloužit své angažmá na ústředí v Roztokách ještě o rok, což náčelnictvo kvitovalo s neko-nečným povděkem.

❑ Hronovští tomíci Toma Burianka začali díky dotaci MŠMT přestavovat svou klubovnu na novou, lepší.

❑ V Opárně se na mlýně kradlo, ba loupilo – stavební firma Hlaváček, která

mlýn rekonstruuje, se opakovaně potýkala s nájezdy pobertů, kteří bohužel vykazovali i jisté násilnické sklony.

❑ Náčelník tomíků a zástupce firmy Renoplast nahlíželi v mezholezské základně se zájmem do žumpy, kde viděli neuvěřitelné věci. Dodejme, že žumpa, kterou nepřičetný fekálista před dvěma lety poničil svým páchnoucím strojem, bude díky laskavosti odboru mládeže MŠMT zrekonstruována v letošním létě do své původní krásy.

❑ Náčelníci některých celostátních spolků podpořili vše, co Aleš Sedláček napsal ministerstvu školství, protože je to svatá pravda.

❑ Tábornický oddíl BVÚ znovu v jejich klubovně v Ostravě navštívila povodeň a zničila podlahy domu vybudovaného za grantové peníze jako středisko mládeže.

❑ Skupina Stát v čele s Alešem Sedláčkem navštívila po knížeti i Věci veřejné a jejich představitel Josef Dobeš podepsal memorandum o podpoře našich hnutí.

❑ Mojmír Nováček a Jan Havelka chystali do Sloupu setkání mládežnických sekcí evropských turistických spolků.

❑ Na internetu začala kolovat srdceryvná, bohužel ale anonymní výzva z pera některého zhrzeného značkáře KČT, který nevydýchal fakt, že konference demokraticky zvolila do vedení klubu Rostu Kašovského z TOM Čmoudík namísto vrchního značkáře Karla Markvarta. Ve výzvě se říká, že vedení klubu obsadili lidé spjatí s asociací nebo jejím předsedovi loajální a končí dramatickou, vpravdě monarchistickou výzvou, z níž rádi ocitujeme:

Proběhly volby, dosti nešťastné pro budoucnost značení. Pan Čmoudík byl právoplatně zvolen. Aby tuto situaci bylo možné změnit, je nezbytné získat alespoň nadpoloviční většinu podpisů značkářů pod žádost panu Čmoudíkovi, aby se vzdal funkce ve prospěch Karla Markvarta. Přemysl Otakar I. také získal království tím, že se ho dobrovolně vzdal v jeho prospěch Otakarův bratr.

❑ Poznamenejme jen, že anonym se podepsal Mysterious Marker, takže je jasné, že krom zbabělosti a jistých znalostí dějpravy vládne také bravurní angličtinou.

❑ Tomíci uspěli ve druhém kole Neorganizované mládeže – ministerstvo školství podpořilo banátskou akci a desítky projektů zaměřených na pomoc oddílům pracujícím s neorganizovanou mládeží.

❑ Jana Dvořáková, pohotová a šikovná sekretářka ústředí, odešla na mateřskou

dovolenou a její práci dočasně převzali ostatní kolegové.

❑ Jitex Písek nabízel tomíkům své produkty.

❑ Prezidentka Duhy Marta Školokayová a Tomáš Novotný se sešli v restauraci Potrefená husa a probrali všechno, co může zajímat oba spolky.

❑ Milan Blšták, jeden z autorů knihy Chalupář, začal objíždět klubové chaty a fotografovat je, to vše za účelem zviditelnění chat a jejich lepší propagace.

❑ Kačka Blandová z TOM Stan nastoupila na ústředí asociace na měsíční zaskok za Janu Dvořákovou.

❑ Vašek Hrobský bojoval při kolaudaci klubovny v Pacově s úředním šimlem, který byl skoro tak velký jako ošklivý kůň, na kterém sedí na Bratislavském hradě neexistující král Slováků Svatoopluk.

❑ Ivo Skoček, Jiří Palát a Inža vyráběli sušák, motanice a další krásné věci do Sloupu a chystali se na výrobu paland pro Kamenku.

❑ 18 oddílů tomíků se k 1. červnu se přihlásilo k „vodnímu Eurorandu“ organizovanému KČT, během kterého se bude sbírat v českých a moravských řekách voda, kterou na samý závěr ti, kdo se odhodlají odjet ve finále akce do Španělska, vlijí do pamětihodné Lvi kašny v Granadě.

❑ Pořád přišlo a Česko se potočilo poměrně dosti doprava, což, věřme, nebude mít neblahý dopad na podporu našich spolků.

❑ TOM Kamzík z Boršic vydal ke svým 35. narozeninám pěkný almanach, který poslal na ústředí.

❑ Tomíci z celé země se už jednou mohou vidět na táborech, vandrech, letních školách a dalších, bohdá sluníčkem obdařených akcích.

Železný tomík 2010, foto: Marek Mendel

Oslava je tu cobydup!

Za pár měsíců budeme dvacetiletí! Pokud si tak nepřipadáte a pokud myslíte, že nemístně vtipkují, vězte, že se blíží 20 Výročí založení Asociace TOM. v sobotu 22. ledna 2012 večer, v divadle ABC, na prknech Voskovce a Wericha blahé paměti! Máte už diář na příští rok? Můžete si tohle datum poznamenat do mobilu, do počítače? Neváhejte! Bude to velké.

(ton)

Pohádkový les

Poslední květnový víkend pořádali roztočtí tomíci Pohádkový les.

Také pořadatelé byli spokojeni, jejich úsilí přineslo mnoho radosti!

**Tomík č. 73,
Červen 2010**

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
ve spolupráci s Klubem českých turistů,
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Roztoky.

Tel., fax: 220 910 460, 220 910 314
mobil: 777 322 785

E-mail: ustredi@tom.cz,
www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili:

Jiří Chour, Tomáš Novotný,
Petr Balcer, Tomek Hurt

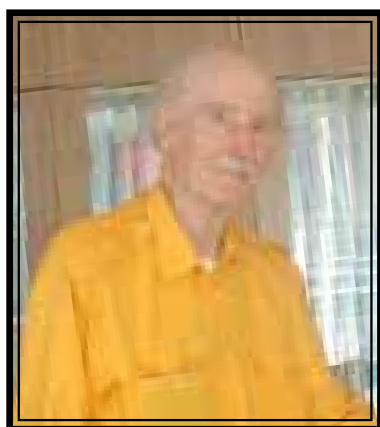
Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: TOM Lotři, Hronov

Ostatní fotografie: oddíloví vedoucí

Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář
a vracejí se jen na vyžádání.
Náklad 1000 výtisků.

Zomrel Vratislav Schaal

Vážení priatelia, dozvedeli sme sa smutnú správu, že v pondelok 10. mája 2010 v ranných hodinách zomrel Ing. Vratislav Schaal, neúnavný organizátor a propagátor turistiky, priateľský a ústretový človek, ktorý pre slovenskú organizovanú turistiku, predovšetkým turistiku mládeže, vykonal obrovský kus práce, z ktorej výsledkov, hlavne po metodickej stránke, budú ťažiť aj ďalšie generácie tu-

ristov. Napriek relatívne vysokému veku si stále dával nové náročné ciele, za ktorými potom cielavedome šiel a nezastavil ho ani vážne zdravotné problémy, ktoré ho posledné mesiace pripútali na nemocničné lôžko. Veď len pred tromi týždňami sme v Holíči slávnostne uvádzali do života dva významné projekty – zážitkovú trasu Holíčský lužný les – Kátovské ramená a 1. ekocentrum mládeže KST, ktoré sú ideovo, metodicky i organizačne predovšetkým jeho dielom. Žiaľ, zúčastniť sa na ich otvorení mu už zdravotný stav nedovolil i keď sa o to veľmi usiloval. Keď sme ho v ten deň v nemocnici navštívili a referovali o priebehu slávností, s jemu vlastným elánom nám predstavil hneď niekoľko ďalších projektov, ktoré chcel v blízkej dobe uskutočniť. Žiaľ, tieto plány už nenaplní a ostane ako jedni z mála, ak nie jediných, ktoré si predsavzal a nesplnil. Zanecháva nám však obrovské množstvo zrealizovaných myšlienok, desiatky odborných prác a publikácií a v našich spomienkach veľa úspešných, výborne zorganizovaných tu-

**Příspěvky z výprav se
snažte poslat co nejdříve!
Uzávěrka příštího čísla
je 25. září 2010.**

ristických podujatí, o ktoré sa zaslúžil. To všetko ho nesporne radí medzi najvýznamnejšie osobnosti organizovanej turistiky na Slovensku. Vraťo, budú nám veľmi chýbať Tvoje skúsenosti, odborné rady, ale predovšetkým nám budeš veľmi chýbať ako čestný, ochotný a láskavý človek a výborný kamarád. Česť Tvojej pamiatke.

Ing. Vratislav Schaal sa narodil 6. Septembra 1928 na Morave, vyštudoval lesné inžinierstvo a táto profesia ho po pôsobení v Prešove priviedla do Holíča, kde vo svojom voľnom čase pokračoval v rozvíjaní svojej veľkej záľuby – turistiky, s ktorou začínal už na východe Slovenska ako vedúci skautského oddielu a organizátor odborárskej turistiky. Rozlúčka so zosnulým bola v pondelok 17. mája v Holíči.

Herchel Miroslav

3D zvadlo -inspirace

V roce 2008 pořádal náš oddíl svůj 40. tábor a my jsme chtěli vhodnou formou pozvat všechny pamětníky. Výsledkem bylo 3D zvadlo, tak jak je na přiložených fotografiích. Každého jistě napadne, že je jej možno použít i pro jiné příležitosti. Samozřejmě je možno vytvořit i jiné geometrické tvary: válec, krychle, jehlan, kužel atd. Postup výroby zvadla je jednoduchý. Nakreslený a vybarvený budoucí 3D tvar se naskenuje ve formátu.jpg a ve vhodném software se doplní o textovou část, přes funkci textové pole se vloží další obrázky a návrh je hotov. Možností je mnoho. Provedeme zkušební tisk, návrh poskládáme a odstraníme případné ne-

dostatky. Pak si zajistíme tisk na vhodný tuhý papír, aby slepený objekt držel tvar.

*Domin Milan,
TOM Vatra*

Zatraceně chytré prádlo

jitex
www.jitex.cz

Basic - základní vrstva

- 100% Polypropylén
- nejrychleji schnoucí prádlo
- levné, trvanlivé, kvalitní

*Pohodové prázdniny v suchu, teple
a bez nachlazení.*

Standard - pro chladnější letní noc

- 50% Polypropylén / 50% bavlna
- hřeje a současně odvádí vlhkost
- pohodlné, příjemné, lehké
- velikosti 104, 116, 128, 140, 152, 164

U Vodárny 1506, 397 01 Písek
tel: 382 782 111 Fax: 382 215 896
Mail : jitex@jitex.cz www.jitex.cz
Česká kvalita

Slevy při oddílových objednávkách až do výše 30%

reklama

LAGORI CUP 2010

Letošní ročník tradičního prvomájového turnaje poznamenal počasí. Po nočních bouřkách následoval místy i vytrvalý déšť, a tak některé ohlášené oddíly svoji účast vzdaly. Nicméně i přesto na tradiční promáčenou louku v Ostravě – Výškovcích vyběhlo 10 družstev z pěti oddílů TOM (Askalon, Sylvatik, Bludný Kruh, Čmoudík a KAM). Do odpoledních hodin se počasí nakonec umoudřilo, a tak vyhlášení výsledků nemuselo proběhnout ve stanu, ale venku na louce. Všichni si dosyta zahráli a krásně se zablátili. Kategorii prostředních a nejstarších vyhrála družstva z oddílu Čmoudík Ostrava a kategorii nejmladších družstvo KAM Frýdek Místek. Oddíl KAM si také odvezl putovní štít za celkové vítězství po součtu všech kategorií, gratulujeme! Turnaj pořádali tradičně Čmoudíci ve spolupráci s Moravskoslezskou Krajskou radou Asociace TOM a od rozhodcovské lavice na správnost dbal náš náčelník Pirát – Mojmír Nováček.

*Rostislav Kašovský,
TOM Čmoudík, Ostrava*

